

දැනිය සමය සූත්‍රය
(කාලය ගැන විද්‍යාල දෙවැනි දෙයුම)

මා හට අසන්නට ලැබුණේ මේ විදියට යි. ඒ අවස්ථාවල ටේර ස්වාමීන් වහන්සේලා (ෂ්‍රේණි උපාසකයන් වී බොහෝ වස ගණනක් ගත වූ ස්වාමීන් වහන්සේලා) බොහෝ පිරිසක් බරණැස්නුවර ඉසිපතන මිගදායේ වැඩසිටියා. එදා පිණ්ඩපාතයෙන් පසු, දානය වළඳා මණ්ඩලමාලයේ (හිඳ ගැනීම වනිසා හවුම් ගැබ්බව සකස් කළ විවේක ස්ථානයක්) රැස්වී, හිඳගෙන සිටි ටේර ස්වාමීන් වහන්සේලා අතර මෙවැනි කථා බහක් ඇතිවුණා.

“ඇවැත්නි, සිත සතුටුකරවන සුලු (මනෝභාවනීය) පින්වත් ස්වාමීන් වහන්සේ නමක් බැහැ දැකින්න යන්නට සුදුසු කාලය මොකක් ද?”

මේ විදියට ප්‍රකාශ කළ විට එක්තරා ස්වාමීන් වහන්සේ නමක් මෙහෙම කිව්වා.

“ඇවැත්නි, යම් අවස්ථාවක මනෝභාවනීය (ගුණ දැනීම වලින් යුත සතුටු කථන යුම) ස්වාමීන් වහන්සේ නමක් පිණ්ඩපාතයෙන් පසු දානය වළඳා, දෙපා දෝවනය කරගෙන පළඟක් බැඳ ගෙන කය සෘජු කොටගෙන සිතිය පිහිටුවාගෙන වැඩ සිටිනවා ද, අන්න ඒ අවස්ථාවේ නමයි ඒ ස්වාමීන් වහන්සේ ව බැහැදැකින්නට යා යුත්තේ.”

එසේ පැවසූ විට තවත් ස්වාමීන් වහන්සේ නමක් ඒ ස්වාමීන් වහන්සේට මෙහෙම කිව්වා.

“ඇවැත්නි, එය මනෝභාවනීය වූ ඒ ස්වාමීන් වහන්සේ ව බැහැදැකින්න යන්නට සුදුසු කාලය නොවෙයි. මොකද, ඒ ස්වාමීන් වහන්සේ පිණ්ඩපාතයෙන් පසු, දන් වළඳා දෙපා දෝවනය කරගෙන පළඟක් බැඳගෙන කය සෘජු කොටගෙන, සිතිය පිහිටුවාගෙන වැඩසිටිනා අවස්ථාවේ දී, ඒ ස්වාමීන් වහන්සේ ගේ ගමන් වෙහෙස සන්සිඳිල ත් නැහැ, දන්වැළඳීම නිසා ඇති වූ වෙහෙසකර ගතිය සන්සිඳිල ත් නැහැ. අන්න එම නිසා ඒ අවස්ථාව සිත සතුටු කරවන ස්වාමීන් වහන්සේ නමක් බැහැ දැකින්න යන්නට සුදුසු කාලය නොවෙයි.

යම් අවස්ථාවක සිත සතුටු කරවන සුලු ස්වාමීන් වහන්සේ නමක්, සවස් වරුවේ භාවනාවෙන් නැගී සිට, වෙහෙර පිටුපස සෙවනේ පළඟක් බැඳගෙන කය සෘජු කොටගෙන සිතිය පිහිටුවාගෙන වැඩ සිටිනවා ද, අන්න ඒ අවස්ථාවේ දී නමයි ඒ මනෝභාවනීය ස්වාමීන් වහන්සේ ව බැහැදැකින්නට යා යුත්තේ.”

මෙසේ පැවසූ විට තවත් ස්වාමීන් වහන්සේ නමක් ඒ ස්වාමීන් වහන්සේට මෙහෙම කිව්වා.

“ඇවැත්නි, ඒ අවස්ථාව මනෝභාවනීය වූ ස්වාමීන් වහන්සේ නමක් බැහැ දැකින්න යන්නට සුදුසු කාලය නොවෙයි. මොකද, මනෝභාවනීය ස්වාමීන් වහන්සේ නමක්, සවස් වරුවේ භාවනාවෙන් නැගී සිට, වෙහෙර පිටුපස සෙවනේ පළඟක් බැඳගෙන කය සෘජු කරගෙන සිතිය පිහිටුවාගෙන වැඩ සිටිනවා ද, ඒ අවස්ථාවේ දී ඒ ස්වාමීන් වහන්සේ ගේ සිතෙහි හැසිරෙන්නේ, දහවල් කාලයේ භාවනාවේ දී මෙහෙහි කළ සමාධි නිමිත්ත ම යි (සමාධි යුගලය 2 යි). අන්න එම නිසා ඒ අවස්ථාව මනෝභාවනීය වූ ඒ ස්වාමීන් වහන්සේ ව බැහැ දැකින්න යන්නට සුදුසු කාලය නොවෙයි.

යම් අවස්ථාවක මනෝභාවනීය ස්වාමීන් වහන්සේ නමක්, රාත්‍රියේ අවසන් යාමයේ (පාන්දු කාලයේ) නැගීසිට, පළුගත් බැඳුගෙන, කය සෘජු කරගෙන, සිහිය පිහිටුවාගෙන වැඩ සිටිනවා ද, අන්න ඒ අවස්ථාවේ දී තමයි මනෝභාවනීය වූ ඒ ස්වාමීන් වහන්සේ ව බැහැ දැකින්නට යා යුත්තේ.”

මෙසේ පැවසූ විට තවත් ස්වාමීන් වහන්සේ නමක් ඒ ස්වාමීන් වහන්සේට මෙහෙම කිව්වා.

“අැවැත්නි, මනෝභාවනීය වූ ස්වාමීන් වහන්සේ නමක් බැහැ දැකින්න යන්නට එය සුදුසු අවස්ථාව නොවෙයි. මොකද, යම් අවස්ථාවක මනෝභාවනීය වූ ස්වාමීන් වහන්සේ නමක් රාත්‍රියේ අවසන් යාමයේ නැගීසිට, පළුගත් බැඳුගෙන, කය සෘජු කරගෙන, සිහිය පිහිටුවාගෙන වැඩ සිටිනවා ද, ඒ අවස්ථාවේ ඒ ස්වාමීන් වහන්සේ ගේ ශරීර ඕප්ප වැඩිල යි තිබෙන්නේ (විවිධ ශරීරය සැකැල්ලුවෙන් පහසුවෙන් තිබෙනවා). ඒ අවස්ථාවේ දී එම ස්වාමීන් වහන්සේට බුදු රජාණන් වහන්සේ ගේ ශාසනය මෙහෙහි කරන්නට පහසු යි (විනම් තමන් ගේ බණ ආවහා කටයුතු සිදු කළහැක්කේ පහසු යි). එම නිසා ඒ අවස්ථාව ඒ ස්වාමීන් වහන්සේ ව බැහැදැකින්න යන්නට සුදුසු අවස්ථාව නොවෙයි.”

මෙසේ පැවසූ විට ආයුෂ්මත් මහාකවිචායන මහරහතන් වහන්සේ ථේර ස්වාමීන් වහන්සේලාට මෙහෙම පැවසුවා.

“අැවැත්නි, මේ කාරණය මට භාග්‍යවත් බුදු රජාණන් වහන්සේ සමීපයේ දී යි අසන්නට ලැබුණේ. භාග්‍යවත් බුදු රජාණන් වහන්සේ සමීපයේ දී යි යි මම මේ කාරණය පිළිගත්තේ (විනම් බුදු රජාණන් වහන්සේ විසින් ම යි දේශනා කළේ).”

“පින්වත් භික්ෂුව, සිත සතුටු කරවන සුලු භික්ෂූන් වහන්සේ නමක් බැහැ දැකීමට යන්නට සුදුසු කාලයන් හයක් තිබෙනවා.

01. පින්වත් භික්ෂුව, යම්කිසි අවස්ථාවක භික්ෂූන් වහන්සේ නමක් කාමරාගයට යටවූ සිතින්, කාමරාගයෙන් මැඩුණු සිතින් වාසය කරනවා. ඒ වගේ ම ඒ භික්ෂුව තමන් තුළ හටගත් කාමරාගයෙන් නිදහස් වෙන ආකාරය සැබෑ ලෙස ම දන්නෙත් නැහැ. ඒ අවස්ථාවේ දී සිත සතුටු කරවන සුලු භික්ෂූන් වහන්සේ නමක් බැහැ දැකින්නට ගොස් මෙහෙම කිව යුතු යි.

අැවැත්නි මම කාමරාගයට යටවූ, කාමරාගයෙන් මැඩුණු සිතකිණියි වාසය කරන්නේ. මම මා තුළ ඉපදුණු කාමරාගයෙන් නිදහස් වෙන හැටි හරිආකාරයෙන් දන්නෙත් නැහැ. පින්වත් ආයුෂ්මතුන් වහන්සේ මට කාමරාගය දුරුකරගැනීම පිණිස දහම් දේශනා කරනවා නම්, එය ඒකාන්තයෙන් ම යහපත් දෙයක්.

එවිට ඒ සිත සතුටු කරවන සුලු භික්ෂූන් වහන්සේ, එම භික්ෂුවට කාමරාගය ප්‍රභාණය කරගැනීම පිණිස දහම් දෙසනවා.

පින්වත් භික්ෂුව, මෙය තමයි මනෝභාවනීය වූ භික්ෂූන් වහන්සේ නමක් බැහැ දැකින්නට යෑම පිණිස සුදුසු පළමුවන කාලය.

02. පින්වත් භික්ෂුව, යම්කිසි අවස්ථාවක භික්ෂුවක් ව්‍යාපාදයට (*abaya*) යටවූ සිතින්, ව්‍යාපාදයෙන් මැඩුණු සිතින් වාසය කරනවා. ඒ වගේ ම ඒ භික්ෂුව තමන් තුළ හටගත් ව්‍යාපාදයෙන් නිදහස් වෙන හැටි හරිආකාරයෙන් දන්නේ නෑ නැහැ. ඒ අවස්ථාවේ දී සිත සතුටු කරවන සුලු භික්ෂූන් වහන්සේ නමක් බැහැ දැකින්නට ගොස් මෙහෙම කිව යුතු යි.

“ආවැන්නි මම ව්‍යාපාදයට යට වූ, ව්‍යාපාදයෙන් මැඩුණු සිතකිනුයි වාසය කරන්නේ. මම මා තුළ ඉපදුණු ව්‍යාපාදයෙන් නිදහස් වෙන හැටි හරිආකාරයෙන් දන්නේ නැහැ. පින්වත් ආයුෂ්මතුන් වහන්සේ මට ව්‍යාපාදය දුරුකරගැනීම පිණිස දහම් දේශනා කරනවා නම්, එය ඒකාන්තයෙන් ම යහපත් දෙයක්.

එවිට ඒ සිත සිත සතුටු කරවන සුලු භික්ෂූන් වහන්සේ එම භික්ෂුවට ව්‍යාපාදය ප්‍රහාණය කරගැනීම පිණිස දහම් දෙසනවා.

පින්වත් භික්ෂුව, මෙය තමයි මනෝභාවනීය වූ භික්ෂූන් වහන්සේ නමක් බැහැ දැකින්නට යෑම පිණිස සුදුසු දෙවැනි කාලය.

03. පින්වත් භික්ෂුව, යම්කිසි අවස්ථාවක භික්ෂුවක් ථීනමිද්ධියට (*නිද්ධන හා ජලස නාවය*) යට වූ සිතින්, ථීනමිද්ධියෙන් මැඩුණු සිතින් වාසය කරනවා. ඒ වගේ ම ඒ භික්ෂුව තමන් තුළ හටගත් ථීනමිද්ධියෙන් නිදහස් වෙන හැටි හරිආකාරයෙන් දන්නේ නෑ නැහැ. ඒ අවස්ථාවේ දී සිත සතුටු කරවන සුලු භික්ෂූන් වහන්සේ නමක් බැහැ දැකින්නට ගොස් මෙහෙම කිව යුතු යි.

“ආවැන්නි මම ථීනමිද්ධියට යට වූ, ථීනමිද්ධියෙන් මැඩුණු සිතකිනුයි වාසය කරන්නේ. මම මා තුළ ඉපදුණු ථීනමිද්ධියෙන් නිදහස් වෙන හැටි හරිආකාරයෙන් දන්නේ නැහැ. පින්වත් ආයුෂ්මතුන් වහන්සේ මට නිදිමන සහ අලස කම දුරුකරගැනීම පිණිස දහම් දේශනා කරනවා නම්, එය ඒකාන්තයෙන් ම යහපත් දෙයක්.

එවිට ඒ සිත සිත සතුටු කරවන සුලු භික්ෂූන් වහන්සේ එම භික්ෂුවට නිදිමන සහ අලසකම ප්‍රහාණය කරගැනීම පිණිස දහම් දෙසනවා.

පින්වත් භික්ෂුව, මෙය තමයි මනෝභාවනීය වූ භික්ෂූන් වහන්සේ නමක් බැහැ දැකින්නට යෑම පිණිස සුදුසු තෙවැනි කාලය.

04. පින්වත් භික්ෂුව, යම්කිසි අවස්ථාවක භික්ෂුවක් උද්ධච්ච කුක්කුච්චයට (*ධුනේ විසිඳව යන පුපුකැව්ව*) යට වූ සිතින්, උද්ධච්ච කුක්කුච්චයෙන් මැඩුණු සිතින් වාසය කරනවා. ඒ වගේ ම ඒ භික්ෂුව තමන් තුළ හටගත් උද්ධච්ච කුක්කුච්චයෙන් නිදහස් වෙන්න හැටි හරිආකාරයෙන් දන්නේ නෑ නැහැ. ඒ අවස්ථාවේ දී සිත සතුටු කරවන සුලු භික්ෂූන් වහන්සේ නමක් බැහැදැකින්නට ගොස් මෙහෙම කිව යුතු යි.

“ආවැන්නි මම උද්ධච්ච කුක්කුච්චයට යට වූ, උද්ධච්ච කුක්කුච්චයෙන් මැඩුණු සිතකිනුයි වාසය කරන්නේ. මම මා තුළ ඉපදුණු උද්ධච්ච කුක්කුච්චයෙන් නිදහස් වෙන හැටි හරිආකාරයෙන් දන්නේ නැහැ. පින්වත් ආයුෂ්මතුන් වහන්සේ මට උද්ධච්ච කුක්කුච්චය දුරුකරගැනීම පිණිස දහම් දේශනා කරනවා නම්, එය ඒකාන්තයෙන් ම යහපත් දෙයක්.

එවිට ඒ සිත සිත සතුටු කරවන සුලු භික්ෂූන් වහන්සේ එම භික්ෂුවට උද්ධච්ච

කුක්කුච්චය ප්‍රභාණය කරගැනීම පිණිස දහම් දෙසනවා.

පින්වත් භික්ෂුව, මෙය නමයි මනෝභාවනීය වූ භික්ෂුන් වහන්සේ නමක් බැහැර දැක්වීමට යෑම පිණිස සුදුසු සතරවැනි කාලය.

05. පින්වත් භික්ෂුව, යම්කිසි අවස්ථාවක භික්ෂුවක් සැකයට (භික්ෂුඡාඛ්‍ය) යට වූ සිතින්, සැකයෙන් මැඩුණු සිතින් වාසය කරනවා. ඒ භික්ෂුව තමන් තුළ හටගත් සැකයෙන් නිදහස් වෙහ හැටි හරිආකාරයෙන් දන්නේ නි නැහැ. ඒ අවස්ථාවේ දී සිහ සතුටු කරවන සුලු භික්ෂුන් වහන්සේ නමක් බැහැර දැක්වීමට ගොස් මෙහෙම කිව යුතු යි.

“අැවැත්නි මම සැකයට යට වූ, සැකයෙන් මැඩුණු සිතකිනුයි වාසය කරන්නේ. මම මා තුළ ඉපදුණු සැකයෙන් නිදහස් වෙහ හැටි හරිආකාරයෙන් දන්නේ නැහැ. පින්වත් ආයුෂ්මතුන් වහන්සේ මට සැකය දුරුකරගැනීම පිණිස දහම් දේශනා කරනවා නම්, එය ඒකාන්තයෙන් ම යහපත් දෙයක්.

එවිට ඒ සිහ සිහ සතුටු කරවන සුලු භික්ෂුන් වහන්සේ එම භික්ෂුවට සැකය ප්‍රභාණය කරගැනීම පිණිස දහම් දෙසනවා.

පින්වත් භික්ෂුව, මෙය නමයි මනෝභාවනීය වූ භික්ෂුන් වහන්සේ නමක් බැහැර දැක්වීමට යෑම පිණිස සුදුසු පස්වැනි කාලය.

06. පින්වත් භික්ෂුව, යම් ආකාරයෙන් යුතු භාවනා අරමුණකට පැමිණි විට, යම් ආකාරයෙන් යුතු භාවනා අරමුණක් මෙහෙති කරන විට, සියලු ම ආශ්‍රවයන් (යින නුළු මුල් බැසගෙන ජලවේගිනි ජනිත කළෝස්) ක්ෂය වී යනවා ද, එම භාවනා අරමුණ ගැන, යම් අවස්ථාවක දී භික්ෂුන් වහන්සේ නමක් දන්නේ නැති නම්, දැක්වෙන්නේ නැති නම් (හිටින දැකීම විනිස දැන ගත යුතු, දැකිය යුතු සමාධි අවුණු දැනේ නැති නම්, දැකිනේ නැති නම්), ඒ අවස්ථාවේ දී සිහ සතුටු කරවන සුලු භික්ෂුන් වහන්සේ නමක් බැහැර දැක්වීමට ගොස් මෙහෙම කිව යුතු යි.

“අැවැත්නි යම් ආකාරයේ භාවනා අරමුණකට පැමිණ, යම් ආකාරයේ භාවනා අරමුණක් මෙහෙති කරන විට සියලු ම ආශ්‍රවයන් (යින නුළු මුල් බැසගෙන ජලවේගිනි ජනිත කළෝස්) ක්ෂය වී යනවා ද, එම භාවනා අරමුණ ගැන මම දන්නේ නැහැ. එම භාවනා අරමුණ මම දැකිනේ නැහැ. පින්වත් ආයුෂ්මතුන් වහන්සේ මට සියලු ආශ්‍රවයන් ක්ෂය කරදැමීම පිණිස දහම් දේශනා කරනවා නම්, එය ඒකාන්තයෙන් ම යහපත් දෙයක්.

එවිට ඒ සිහ සිහ සතුටු කරවන සුලු භික්ෂුන් වහන්සේ, එම භික්ෂුවට සියලු ආශ්‍රවයන් ක්ෂය කරදැමීම පිණිස දහම් දෙසනවා.

පින්වත් භික්ෂුව, මෙය නමයි මනෝභාවනීය වූ භික්ෂුන් වහන්සේ නමක් බැහැර දැක්වීමට යෑම පිණිස සුදුසු හය වැනි කාලය.”

ආයුෂ්මත් මහාකච්චායන මහරහතන් වහන්සේ මේ උතුම් දෙසුම වදාළා. ඒ පින්වත් ථේර ස්වාමීන් වහන්සේලා ඉතා සතුටට පත් වූහා. මේ උතුම් දේශනය සාධුකාර නංවමින් සතුටින් පිළිගත්තා.

සාද ! සාද !! සාද !!!

පසු සටහන.

01. මෙම දෙයුම ඉතා ආශ්චර්යමත් දෙයුමකි. ගිහි ජීවිතයක් ගත කරන ජය විසින් පවා තමන් ගේ සිත පංච භීෂණයන්ට යට වී ඇති අවස්ථාවන් වල දී, එම භීෂණයන් ගෙන් නිදහස් වන්නට නො දන්නේ නම්, මනෝභාවනීය වූ ස්වාමීන් වහන්සේලා ව බැඟ දැකින්නට ගොස් තමන් ගේ ගැටලුව පැවසීම ඉතාමත් වටිනව.

02. එසේ ම නිවන් දැකීම විනිසු වැඩිය යුතු භාවනාවන් නො දන්නා අවස්ථා වන් වල දී ද සිදු කළ යුත්තේ එය ම යි.

03. නිතර නිතර කළණ මිතුරු සඟ රැවතේ ඇසුර ලබා ගන්නවා නම් මෙලොව සේ ම පරලොව ජීවිතය ත් ජයගැනීමට එය මනා පිටුවහලක් වේවි.

තෙරුවන් සරණ යි!